

**SFF-bulla
141**

SFF-bullans ledare

Här i Uppland säger vi inte *bulle*, här heter det *bull*. Svaga maskuliner på -a är numera främst uppländska, men fanns tidigare även i stockholmskan. I Nordisk familjeboks Uggleupplaga skriver man exempelvis

Emellertid kan man se, att de uppländska (eller södertörnska) dragen förr varit talrikare och mer framträdande än nu: ännu för några årtionden sedan hette det som i bygdedialekten gali för galet (stundom stafvadat galigt), på Rydqvists tid (1850-talet) voro vissa a-former af svaga maskulina mycket allmännare, t. ex. bulla, släda (ännu hos Strindberg), droppa, kälk-bakka (alla med plur. på -ar).

Nu hör man sällan formen *bull* (den s.k. uppländska bullformen) särskilt ofta inne i stan (eller för den delen här ute i fjärrförorten), men ute på landet lever den fortfarande. Fast Uppsala stad är en gång för alla en ö i det uppländska språkhavet, ett stort skär som med landhöjningens hjälp dominerar landskapet allt mer för vart år som går.

Fanzines

Försenad är denna *bull*, men jag har ingen annan att skylla på än mig själv. För mycket av allt – för mycket jobb, för mycket lättja, för mycket rollspel. För många år sedan jag föddes. (På sitt paradoxala vis har för mycket tid alltså bidragit till den här förseningen. Hmm. Det kan vara första gången det händer.) Ja, det är mina ursäkter. Linnéas får stå för henne själv. Men förseningen har sina intressanta bieffekter också. Till exempel kan jag kommentera ledaren i Folk och fans i Annien 15, som medföljer denna sändning, fast redan för ett par veckor sedan.

Varför ha en tidsödande och otacksam hobby som att göra fanzines, frågar sig Åka. Det kan man ju fråga sig. Jag läste ett livejournalinlägg från en brittisk fan tidigare idag som ställde samma fråga, fast från andra hållet: Varför gör folk fanzines? Vad gör ett fanzine som inte en webbsida gör mycket bättre på alla sätt? Det är relevanta frågor, inte på något sätt nya. Och värda att tas på allvar.

Nu borde jag kanske inte skriva det här som fanzinefan, för det är jag ju egentligen inte som John-Henri konstaterade i sitt bidrag till *festschriften* till min 40-årsdag. Men att inse det är svårt, för jag betraktar mig själv som fanzinefan trots min synnerligen magra produktion. Det var fanzinen som drog in mig i fandom och det är fanzinen jag ser som fandoms kärna, även om jag – om man ser till hur jag spenderar min fanac – främst är kongress- och pubmötesfan. Men i hjärtat är jag fanzinefan.

Så varför ge ut fanzines? Det finns några vanliga svar som man brukar dra till med: Att ord på papper formuleras omsorgsfullare än ord i elektronisk form, vilket säkert ofta stämmer, trots att även de ord som trycks på papper numera – i likhet med dessa – skrivs på en dator, så det finns inget logisk mekanism bakom annat än att papper – förmodligen felaktigt – upplevs som mindre efemära än elektronisk kommunikation. Att ord på papper läses noggrannare och med mer eftertanke än ord på datorskärm. Det stämmer definitivt i mitt fall, men däremot är det enklare att kommentera dem elektroniskt. Trots det läser jag andras fanzines och minns dem bättre än inlägg på e-postlistor, så nog finns det en publik som fanzineutgivarna skriver för. Men det finns ett tredje argument för fanzines för mig. Material på webben utgör en allt större andel av den icke-skönlitterära text jag konsumerar. Tryckt text på papper sticker numera av i min textkonsumtion. Jag vadar genom e-text: Webbtidningar, e-postlistor, webbforum, diskussionsgrupper. Text jag läser på papper är däremot begränsad till Upsala Nya, Kalle Anka och ett par tidskrifter. Och fanzines. *Fanzines sticker av.*

Åka spekulerar lite i ett system med elektronisk återkoppling för pappersfanzines. Egentligen skulle det ju räcka med e-post, att folk skickade ett litet e-brev, men det skulle vara intressant med en mentometer för varje SFF-sändning dit man kunde gå och enkelt betygsätta de ingående fanzinen. Då finge man åtminstone en aning om de uppskattades eller inte.

Vad jag personligen saknar mest i svensk fandom är annars fans som arrangerar kongresser. Och här i Uppsala saknar jag mest bra kongresslokaler. Allra mest saknar jag svenska hotellkongresser till ett rimligt pris, utan att rummet skulle behöva kosta mer än 500 kronor per natt.

Redaktionen för denna SFF-bulla bestod av

Johan (tjoff@anglemark.se)
och Linnéa Anglemark (bulla@nea.pp.se)
Lingonvägen 10
743 40 Uppsala
♣J

De gör dåligt öl i Efesos

Men lustigt nog finns det inget annat öl att uppbringa i hela landet. Det är lite som i Sverige på 70-talet, om man tänker sig att Pripps inte bara var dominerande utan det enda som fanns och att det smakade mycket sämre än det gör. Jag drack det mörka alternativet, Efes Dark, som var hjälpligt drickbart. ”Tycker du inte om Efes?” frågade Yasmine pojkvän Mustafa förvirrad. ”Jag tycker bättre om Efes Dark”, svarade jag. ”Vad är det för fel på Efes?” undrade Mustafa. ”Inget alls”, ljög jag diplomatiskt, ”det är gott, fast Efes Dark är ännu godare”, och kände mig som Obelix i Asterix på Korsika.

Det var inte utan att tveka som jag satte mig på planet till Istanbul. Turkiet är en polisstat som förtrycker minoriteter, utövar politisk diskriminering och använder tortyr i sina fängelser. Men vi har en bekant som bor där fram till sommaren som vi kunde bo hos, så det var mest Lufthansa som fick våra pengar. Och frestelsen att få se antikens Bysans, det hellenska Konstantinopel blev övermäktig.

İki tane Bostanci

Turkiet är ett intressant land. I området mellan Svarta havet och Bajkalsjön levde för cirka 1500 år sedan en grupp folkstammar som talade turkiska, ett agglutinerande altaiskt språk vars grammatik har vissa likheter med finska. Runt år 1000 började några av dessa folkstammar röra sig västerut, mot områdena söder och norr om Svarta havet. De verkar ha varit genetiskt väldigt heterogena och förenades endast av språket. Med tiden anammade de islam och hade då även religionen som sammanhållande kraft. De här stammarna gjorde räder in i Anatolien, som då var en del av det östromerska riket. Tidvis anlätades en del av stammarna av de bysantinska kejsarna som legosoldater. Precis som i fallet med germanerna och det västromerska riket tusen år tidigare blev de här ”barbarfolken” sina mer civiliserade grannar med tiden övermäktiga. På 1300-talet grundade den turkiske klanhövdingen Osman det osmanska (eller ottomanska) riket som aggressiv granne till Konstantinopel. Det enda som hindrade dem från att besegra det östromerska riket var Konstantinopels totala havsherravälde och ogenomträngliga murar, men i maj 1453 trängde Mehmet erövraren igenom murarna och det romerska rikets saga var all.

Trots detta var turkarna bara ett härskarfolk, en liten gräddklick i toppen på samhällspyramiden. Större delen av befolkningen i det växande ottomanska riket bestod av andra etniska grupper, främst araber i söder och olika slaviska folk på Balkan - samt greker i Grekland. Till och med det som är dagens Turkiet var länge allt annat än homogent, stora delar av befolkningen utgjordes av kristna armenier och greker. ”How many people realize, when they speak of Turkey and the Turks, that there is no such place and no such people?” skrev Mark Sykes i *The Caliphs' Last Heritage* 1915. Det som höll dem samman var religionen och troheten till sultanen (efter 1513 även kalifen) i Konstantinopel. Strängt taget var den egentliga turkiska folkstammen försvinnande liten. Det turkiska språket spred sig långsamt genom att de besegrade folken antog härskarnas språk och religion och nästan alla dagens turkar är förmodligen ursprungligen ”turkifierade” greker, armenier, slaver eller judar, inklusive det moderna Turkiets fader.

Atatürk

Allt detta bestod under seklerna och ändrades först under 1900-talet av en officer från Thessaloniki vid namn Mustafa. Som alla turkar förr saknade han efternamn (efternamnslagen infördes 1934), men av en av sina lärare fick han tillnamnet Kemal, som betyder fulländning, och han kallade sig därefter Mustafa Kemal. Han gjorde karriär i den ottomanska armén och vann ryktbarhet som den som besegrade de allierade vid Gallipoli 1915. Efter fredsslutet slöt den turkiske sultanen en för Turkiet mycket ofördelaktig fred – man gav i princip bort lejonparten av Turkiet till motståndarna. De som sattes att administrera ockupationen i Anatolien var grekerna – ur grekernas perspektiv var de naturligtvis inga ockupanter utan befriare eftersom en stor del av befolkningen i dessa områden utgjordes av etniska greker. Mustafa Kemal organiserade emellertid ett uppror mot de allierade arméerna, med stöd från den ännu inte helt upplösta turkiska armén och det islamiska prästerskapet. På grund av undermåligt grekiskt ledarskap och briljanta generalsegenskaper hos Kemal besegrades de allierade arméerna. Västmakternas arméer hade demobiliserats efter krigsslutet så grekerna var utlämnade till att klara sig på egen hand. Det gjorde de inget vidare och 1923 slöts en ny fred som gav Turkiet dagens gränser.

Mustafa Kemal var övertygad om att den ottomanska staten som den dittills sett ut saknade framtid och gjorde till sin livsuppgift att fullständigt omdana det turkiska riket. Den islamiska, multietniska monarkin ville han ersätta med en sekulär, etniskt homogen republik, och på bara 15 år lyckades han över förväntan. Han var vad vi brukar kalla en upplyst despot. På många sätt var hans mål beundransvärda – han skilde kyrkan och staten åt, frigjorde kvinnorna och utbildade folket. Men han var också fullkomligt hänsynslös. Dittills hade Turkiet bestått av många olika folkslag, men Kemal ansåg att ett modern nationalstat behövde vara etniskt homogen så han lät anstifta eller översåg med etnisk rensning av minoritetsfolk. Han rensade också ut och lät fängsla eller avrätta politiska motståndare samt skapade en personkult runt sig som frodas på ett bisartt sätt än i dag. Denna personkult slätar naturligtvis över utrensningarna, folkmorden och obekväma fakta som hans otaliga kvinnoaffärer och att han var alkoholist (han dog av skrumplever 1938). Men överallt i dagens Turkiet ser man porträtt och statyer av Kemal Atatürk ("turkarnas fader" – det efternamn parlamentet gav åt honom när efternamnslagen stiftades) och nåde den som vågar yppa ett ont ord om honom.

Trots alla hans brister och illdåd kan man inte låta bli att fascineras över egenskaperna hos en man som så fullständigt lyckades göra om ett land i grunden på bara femton år. Och utseendemässigt såg han ut som ett mellanting mellan Flann O'Brian och Bela Lugosi. Bara en sån sak.

Bursa İskender Kebapçisi

Nog finns den beryktade turkiska vänligheten alltid. På torsdag lunch åt vi på Bursa Iskender Kebapçisi i Fatihdistriktet. Vi fick en meny med vackra bilder och en del engelska ord i, och kunde alltså bestämma vad vi ville äta med en viss grad av träffsäkerhet.

Efter att vi hade gjort våra beställningar dök det upp olika meze på bordet som vi inte hade beställt och ett tag fruktade vi att de skulle försöka att prångla på oss hela menyn på detta sätt, men det hela upphörde efter ett par friterade lammfärsbollar, en sallad och lite annat smått och gott. Sedan kom huvudrätterna in. Linnéa hade beställt en shish kebab med aubergine, en rätt som dök upp på bordet som ett litet kött- och grönsakspussel, med wrapbröd till - ungefär som pannkakorna man får till Pekinganka, fast inte lika tunna. Néa tog raskt itu med att skära sig en bit lamm och peta in lite aubergine i munnen. Överhovmästaren som verkade ha hållit ett öga på sina turister fick syn på det och kom snabbt ångande över till vårt bord för att demonstrera hur rätten skulle ätas. Noggrant och omständligt tog han och skrapade av allt innanmäte från aubergineskivorna och skar övriga beståndsdelar, framför allt lammbitarna, i mycket små och behändiga bitar, visade hur man omsorgsfullt lindade in dem i ett stycke bröd samt demonstrerade avslutningsvis hur man skulle förfara genom att tydligt peka på munnen med pekfingeret och göra tuggrörelser. Efter det tog han itu med att stycka nästa bit lamm och aubergine. Vi undrade om han tänkte assistera med att skära upp hela Néas middag, men han gav upp efter att ha försäkrat sig om att hon nu borde förstå principen, inklusive det viktiga steget att stoppa i maten i munnen efteråt och tugga noga. Under

hela demonstrationen förklarade han processen på en mycket artikulerad och tydlig turkiska, med inskott av enstaka engelska ord.

Restaurangen saknade för övrigt porträtt av Mustafa Kemal på väggarna, till skillnad från de flesta andra offentliga lokaler vi besökte. Särskilt påträngande var det porträtt som hängde i en fiskrestaurang där vi åt på torsdagskvällen. Restaurangen som sådan var utmärkt, man gick längst bort i lokalen och pekade på den firre man ville att de skulle halstra åt en och de hade flera sorters smaskig meze, bland annat *topik*, en armenisk vegetarisk paté som traditionellt serveras runt jul. (Men i dagens Turkiet finns det ingen och har numera aldrig heller funnits någon armenisk minoritet, så där kan man servera den när och hur man vill!) Den består av ett degskal av mosad kokt potatis och kikärter, och inuti en pasta på sauterad lök, pinjenötter, korinter, kryddor och tahini (sesampasta), avsmakad med kanel, olivolja och citronsaft.

Nåväl, ovanför sagda fiskutställning fanns det som sagt även ett ståligt porträtt på Mustafa Kemal med osedvanligt vilt stirrande ögon.

Vi tittade upp från våra rakiglas och kunde inte låta bli att skruva på oss – hans blick var fullkomligt vansinnig. Allteftersom rakiflaskans innehåll förflyttades ned i våra magar lade vi märke till något synnerligen oroande: Efter att ha blickat ofokuserat ut i rummet fixerades Atatürks blick alltmer bestämt på just oss. Männe var han törstig och avundsjuk? Kanske hade han hört våra kommentarer om hur han liknade Bela Lugosi och Flann O'Brien? Med tanke på hans rakikonsumtion (en flaska om dagen efter vad jag förstod) så var det knappast med ogillande godtemplarögon han stirrade på oss. Vid tiden för vår avfärd (till slut tar även den största rakiflaska slut) så skulle vi varit döda om vansinniga blickar kunde ta livet av folk.

Bankomater

Mycket praktiskt var det att det fanns uttagsautomater som faktiskt hette *Bankomat*. Något mindre praktiskt var det att uttagsautomaterna i Istanbul verkade vara indelade i tre huvudkategorier:

1. Automater som bara accepterar turkiska plastkort
2. Automater som accepterar utländska Visa och Mastercard, men där all ledtext är på turkiska (som tidigare nämns, ett agglutinerande språk ("glutinöst" sade Néa))
3. Automater som är stängda för tillfället. ("temporarily closed. Will open in a few minutes").

Det där med "a few minutes" var annars ganska intressant. Var och en som i Sverige har haft att göra med turkiska pizzabagare har förmodligen slutit sig till att den minsta tidsenheten i Turkiet är "tio minuter–en kvart". Vid ett besök i dessa bagares hemland visar det sig mycket riktigt att denna hypotes stämmer alldeles utmärkt. Nå, hemligheten med att ta ut pengar i automat i Turkiet är att hitta en av automaterna i kategori 3 och lyckas sno åt sig sina miljoner medan maskinen oplanerat råkade vara öppen mellan två stängningar. Det var inte fullt så svårt som det låter, uppskattningsvis var tionde automat dög för att ta ut pengar ur.

Turkiska språket

Det må vara glutinöst och fjärran allt vad indoeuropeiska heter, men turkiskan är inte svår. För att skapa ett turkiskt ord tar man sonika bara ett svenskt ord och byter ut alla u mot ü. Turk blir då türk, tunnel blir tünel, charkuteri blir sjarküteri. Mycket enklare än något annat konstigt språk jag har stött på. Sedan kan man rada upp hur många substantiv i rad man vill, bara man kommer ihåg att sätta dit en liten genitivändelse på det sista för att markera att hela raddan med substantiv fram till det sista inte ska vara substantiv utan adjektiv. (Det borde skapa problem när man läser högt eftersom man inte vet hur det man läser ska tolkas förrän man kommer till slutet på raddan, ungefär som tyckarna inte kan veta vad det egentligen är som händer förrän de når slutet på meningen och därmed verbanhopningen. Det är så man skapar s.k. page turners på tyska och turkiska; man ser till att lägga den spännande, ovissa biten i varje mening först på nästa sida hela tiden.)

Mücket ekmek!

Vid profetens skägg!

Allmänna reflektioner.

Profeten Muhammed tyckte om att gå rakt på sak. I Tokapipalatsets superheliga relikkammare (med bland annat skäggstrån från profeten och en mantel tillhörande profeten) fanns Muhammeds brev till kopterna bevarat. Det är inget brev som jag skulle vara stolt över och visa upp, kan jag ju lugnt säga. ”Kära kopter, ni tror ju på Allah precis som vi, så varför inte gå över till min nya fina religion? Om ni vägrar så är skulden er för att Allahs armé kommer att anfälla er och utrota er och era ättlingar till siste man. Puss, Muhammed.”

Det ottomanska riket var en civilisation som baserades på lustiga hattar. Turbaner, fezer, med en noga specificerad mängd diamanter, fjädrar eller hästsvansar i för att markera ens rang. Ve den som tog på sig fel hatt! (Till och med på gravstenarna fick man med sig hatten!)

För att summera så får jag ändå lov att säga att det som gjorde störst intryck på mig i Istanbul var lämningarna efter det bysantinska riket. Vid samma tid som både mina egna förfäder och turkarnas förfäder, på skilda håll i världen, var fullt sysselsatta med att vandra runt i ogarvade hudar och bodde i dragiga tält eller hyddor, uppförde här greker och romare palats, murar som stod i tusen år, gigantiska vattencisterner under jord, hundra meter höga kyrkor med guldmosaiker – allt detta i jordbävningstrakter. Jag känner mig djupt ödmjuk inför dessa bragder. ♣J

Türk hamami

Varmt. Blött. Varmt vatten överallt, och en doft av parfymerad tvål. Jag stapplar omkring i ett par plastsandaler som är ett par nummer för små - storlek 41 eller så - iförd baddräkt och en fuktig vit badhandduk. Män med ett utseende som i äldre tiders äventyrsromaner skulle betecknats som svartmuskigt strövar omkring, även de i badkläder och sandaler. I detta land är det inte oartigt att stirra, så det gör de. Jag bryr mig inte direkt om det, men Loni tycker det är lite jobbigt att bli uttittad. Så bor hon i landet också, och får stå ut med att bli utstirrad mest varje dag. Mest är vi förvånade över att badet är unisex.

Vi befinner oss i Termal, en liten by söder om Marmarasjön, känd för sina varma mineralhaltiga källor. Hit åker man för att dricka brunn, Atatürk gjorde det gärna och utanför hans hus finns (naturligtvis) en staty av honom. Dessutom finns det varma bad, hamamer som får sitt vatten från källorna. Våra värdar har sagt att det är hit man vill åka för att bada, så det har vi gjort. Totalt är vi fem personer: Johan och jag samt våra värdar, Natalie från England och amerikanerna Jeremy och Loni. Jag har hört och läst en massa om turkiska bad och har sett fram emot det här besöket länge.

Det första rummet har ett par duschar och tvättfat. Det luktar inte alls klor som i svenska badhus, vilket jag är tacksam över. Så går Natalie, Loni och jag tveksamt in genom nästa dörr. Här hittar vi en stor inomhusbassäng, fylld av karlar. Johan och Jeremy sitter där och ser belåtna ut; vi tre är däremot rejält osäkra nu. Gemensamt bad för karlar och kvinnor, det har ingen av de bofasta stött på tidigare. Och alla männen i bassängen *tittar* på oss. Just som vi tänker gå ut igen för att se

om det finns en annan bassäng någonstans kommer det in en kvinna till. Ja, då så. Jag kliver ner i vattnet, som känns nästan för hett första minuten. Sedan är det bara skönt. Det löper en avsats runt kanten där vi sitter ganska länge innan vi ger oss in i bastun. Vattnet har en svag mineraldoft, men framför allt är det riktigt, riktigt varmt. Jag skulle kunna stanna här hur länge som helst.

Bastun å andra sidan känns snarast ljummen, utom om fötterna. Under laven sipprar kokhett vatten fram och fyller rummet med ånga. Det är ett stort rum, med marmurväggar och marmorgolv med hål i där ytterligare ånga tränger upp. Termometern på väggen påstår att det är 80 grader celsius här inne men det är det definitivt inte, snarare 65. Det tar en stund innan jag inser varför det känns som om mina fötter håller på att kokas långsamt - jag menar, vem skulle komma på tanken att spola ut brännhett vatten direkt på golvet? - men så snart jag dragit undan fötterna från varmvattenflödet blir det väldigt behagligt, och jag stannar kvar därinne en stund efter att Nat och Loni har krokmat. Min sårade stolthet över att ha betett mig som Dum Utlänning blir i viss mån upprättad igen - men jag faller snabbt tillbaka i rollen när en ensam man kommer in i bastun. Vore jag en mer frimodig person skulle jag stanna kvar, men det är jag inte, så det gör jag inte.

Att komma in i badhuset - som även har en utomhuspool, där Johan och amerikanerna simmar och solar en stund - kostade 15 miljoner lira per person. Lån av sandaler och ett obegränsat antal handdukar ingår - man lämnar in den fuktiga handduken och får en torr. På väggen i receptionen, där vi låste in våra värdesaker, sitter en skylt som upplyser om att badtiden är en och en halv timme, men vi tvivlar på att någon bryr sig om det. Här tar man tid på sig. På bassängkanten ligger en farbror och sover med ena handen släpande i vattnet.

I tvättrummet, som gränsar till bassängen, är det meningen att man ska skrubba sig med tvål och borste. Efter den långa vistelsen i varmvattnet och den påföljande bastun känns det som om två lager hud, minst, försvinner när jag skrubbar. Hamamtvålen luktar starkt av parfym, och löddrar mycket. Jag noterar att den lokala badseden bjuder att man tvålar in varandra, ofta ganska omilt. Tvagningen avslutas med att man skopar upp vatten i en plastbytta och håller det över sig, och sedan tvättar av bänken där man suttit och tvålat till sig. Det känns lite slösaktigt med allt vatten som bara rinner undan, tills jag minns att det är vatten som inte behöver värmas upp. Återigen drabbas jag av en häftig avundsjuke. Jag vill ha ett sådant här badhus! Simmar gör jag inte, och jag tycker rejält illa om klorlukt, och förresten är svenska badhusduschar kalla och otrevliga i jämförelse. Jag muttrar lite och går för att få mig en stunds massage.

Massagen kostar extra, 15 miljoner extra, men jag tvekar inte många minuter. Efter en god stunds väntan blir jag insläppt genom den lilla dörren där det står "Masaj - Bay" (dvs massage - herrar). Rummet jag kommer in i är ganska litet, men med högt, välvt vitt tak och en stor nedsänkt bassäng i ena änden. Massören är kvinnlig, hon tecknar åt mig att dra ner baddräkten och ligga på den vaxduksklädda, blöta britsen. Så håller hon varmvatten över mig och börjar en massage jag dittills inte varit med om maken till. Till saken hör att jag får massage på jobbet varannan vecka, men det är en snäll rygg- och axelmassage på precis en halvtimme. I Termal masseras hela kroppen, på fram- och baksidan, med intvålning och våldsamt knådning av oväntade kroppsdelar. Fingrarna till exempel. Efter att hon är klar med varje kroppsdel ger hon den fem-tio kraftiga slag med handflatorna; första gången hon gör det, på mitt högerben, trillar jag nästan av britsen men sedan är jag förvarnad. (Och min bröstorg besparas just den behandlingen.) Efter 15-20 minuter är det slut och alla mina leder är mörbultade. Hon tar mig bestämt i handen och föser ned mig i bassängen där jag duschar av mig, mumlar "tesjerküller" och stapplar ut.

Ner i varmbassängen en stund till, medan Johan får massage (i "Masaj - Bayan"), men nu känner jag mig lite otålig. Faktiskt har jag nästan blivit mätt på badande, hur otroligt det än hade tätt sig för en timme sedan. Nat och jag går in i tvättrummet igen och tvager oss grundligt en gång till. Två extremt spinkiga unga män tvålar våldsamt in varandra tvärs över rummet - vi konfererar viskande om huruvida någon av dem kommer att upplösas helt av behandlingen, för så värst mycket finns det inte av dem till att börja med!

Så torkar vi oss och går till terummet. Medan vi väntar på de tre andra dricker vi te och pratar inte så mycket. Själv känner jag mig oväntat upplivad av massagen, medan Nat befinner sig i en behaglig halvvala. Efter att vi klätt oss och lämnat badet går vi och dricker öl. Känslan av välbefinnande får till och med det urtrista turkiska ölet att smaka OK. Badet var i sanning en mirakelkur. ♣L

Raketsommar – Science fiction i Sverige 1951-1956

Avhandling för licentiatexamen, framlagd vid litteraturvetenskapliga institutionen vid Uppsala universitet den 11 mars 2004.

Forskaren och kritikern Jerry Määttä kanske minnesgoda fans kommer ihåg som föredragshållare på Swecon 2003 i Uppsala där han redogjorde för huruvida science fiction är populärlitteratur eller inte, utifrån den moderna litteraturvetenskapens synsätt. Määttä skriver på en doktorsavhandling om lanseringen av sf som genre i Sverige på femtio- och sextiotalen. Avhandlingen är tänkt att läggas fram under 2006 och den här licentiatavhandlingen är att betrakta som en halvvägsrapport, vilket också mycket klart redovisas i förordet. En del trådar lämnas sålunda hängande.

Till att börja med ska det sägas att det här är en litteratursociologisk avhandling. I Uppsala innebär denna forskningsgren inom litteraturvetenskapen forskning om och analys av "hela 'den litterära processen', inklusive de litterära verkens strukturer och verkningsmedel", eller mer preciserat "en strävan att systematiskt analysera relationerna mellan skönlitteratur och samhälle". Med andra ord handlar Määttas avhandling inte om de enskilda verken i sig utan om deras position i det svenska samhället och hur det svenska samhället såg på dem och på den genre de lanserades inom. Teoretiskt och metodiskt försöker Määttä att bygga på de litteratursociologiska traditioner som representeras främst av forskarna Robert Escarpit, Lars Furuland och Pierre Bourdieu och använder dessas analysredskap. (Huruvida han verkligen gör det i tillräcklig utsträckning diskuterades under ventileringen av avhandlingen, men det är inget som vi lekmän behöver bekymra oss om. Själv är hade jag aldrig hört vare sig Bourdieus eller Escarpits namn tidigare och har ingen åsikt i frågan.)

Vidare vill jag påpeka att det är en mycket tillgänglig avhandling. Den litteraturvetenskapliga begreppsapparat som används befinner sig inte på hokusfokusstadiet utan borde vara lätt att följa med i även för den som inte är litteraturvetare. En yttlig förtrogenhet med enklare akademisk jargong är allt som krävs.

Avhandlingen består av tre kapitel (utöver inledningskapitlet som redogör för syfte, forskningsläge, teori och metod): "Science fiction som genre", som ger exempel på olika tongivande försök att definiera genren genom årtiondena samt presenterar Määttas slutsatser om vilka definitioner som ger bäst resultat för hans syfte, "Science fiction i Sverige före 1950", som beskriver publicering och mottagande av verk av science fiction-karaktär före den medvetna lanseringen av genren på 1950-talet, samt "Science fiction i Sverige 1951-1956", som kartlägger hur en liten skara förlag med Natur och Kultur, Eklunds, Bonniers och Lindqvists i bräschan lanserade genren med början 1953 och hur denna lanseringsvåg förbereddes av enstaka recensenter i dagspressen (med Roland Adlerberth som förgrundsfigur) och hur den mottogs av den svenska kritikerkåren. Denna tredje del står för drygt halva avhandlingen och är själva kärnan i den. De två första är att betrakta som nödvändiga översikter och bakgrund för receptionsanalysen i den tredje delen, men saknar inte intresse i sig som vi ska se nedan.

Definitionerna

Som läsare har jag länge anslutit mig till åsikten att genrebegreppet och genreavgränsningar är ointressanta och vilseledande: En god bok är en god bok – det är den enda intressanta avgränsningen; alla andra genreindelningar fokuserar på oväsentligheter. Litteraturforskare måste dock anlägga ett annat synsätt och ska man forska på ett visst slags litteratur så krävs en definition och avgränsning av forskningsobjektet. I kapitlet "Science fiction som genre" citerar Määttä Gary K. Wolfe som delar in de olika försöken att definiera sf i tre kategorier:

1. redaktörernas och fansens tidiga definitioner, vilka betonar genrens naturvetenskapliga, profetiska och didaktiska inslag;
2. de verksamma författarnas definitioner, som sträcker sig från storslagna anspråk på att

genren är den enda värdefulla formen av modern litteratur till mer praktiska definitioner som lyfter fram olika bokmarknadsaspekter;

3. akademiska definitioner, som ofta fokuserar retorik, läsarrespons och relationer till andra genrer.

Som exempel på dessa typer av definitioner anför Määttä fem kända definitioner på sf:

- **Gernsbacks:** *"a charming romance intermingled with scientific fact and prophetic vision"*
- **Kingsley Amis:** *a "prose narrative treating of a situation that could not arise in the world we know, but which is hypothesised on the basis of some innovation in science or technology"*
- **Aldiss:** *"the search for a definition of mankind and his status in the universe [...] characteristically cast in the Gothic or post-Gothic mode"*
- **Darko Suvin:** *a literary genre whose [...] conditions are [...] estrangement and cognition, and whose main formal device is an imaginative framework alternative to the author's empirical environment"* samt
- **Damien Brodericks.** Denna är ganska lång och kompakt, men kan sammanfattas med att sf a) är knuten till det industriella kunskapssamhället, b) präglas av förvrängningar av verkligheten men på ett sätt som försöker imitera verklighetsavbildande text, c) berättas i dialog med andra sf-texter med ett gemensamt förråd av begrepp och mönster samt d) i likhet med vetenskaplig fackprosa ofta fokuserar på annat än vad realistisk skönlitteratur anser är viktigt.

Määttä går sedan vidare och försöker att syntetisera dessa fem definitioner som han anser alla säger något viktigt om vad sf är, samt anlägger efter det några aspekter som är litteratursociologiskt fruktbara. Detta leder fram till tre definitioner:

- Den **novologiska** definitionen
- Den **megatextuella** definitionen
- Den **paratextuella** definitionen.

Den novologiska definitionen

Den första definitionen är en ren syntes av de fem traditionella definitionerna, med särskild betoning på vad Suvin kallar *nova*, fiktiva men logiskt uppbyggda innovationer som avviker från vår verklighet.

Science fiction är en form av skönlitteratur som skildrar en ofta till framtiden förlagd fiktionsvärld som på en eller flera för berättelsen och dess litterära gestalter avgörande punkter – nova – avviker från författarens samtida värld, och där avvikelserna, som företrädesvis är baserade på någon form av teknisk, naturvetenskaplig eller pseudovetenskaplig spekulation (men där human- och samhällsvetenskaplig spekulation också förekommer), vanligen ger sken av att vara någorlunda trovärdiga och inte vilar på explicit övernaturliga förklaringsgrunder.

Denna definition säger inte mycket nytt och påminner mest om en specificering av Amis definition. Dessutom skulle den kunna kortas ned utan att förlora i precision eller stringens; "och dess litterära gestalter" tycker jag kan strykas, "teknisk, naturvetenskaplig eller pseudovetenskaplig spekulation (men där human- och samhällsvetenskaplig spekulation också förekommer)" skulle kunna ersättas med det mindre defensiva men ändå korrekta "vetenskaplig eller pseudovetenskaplig spekulation" eftersom det ändå kvalificeras med *företrädesvis* och "vanligen" och "någorlunda" kan med fördel tas bort. För att kunna analysera enskilda verk är den novologiska definitionen mindre användbar varför den kompletteras med en s.k. megatextuell definition.

Den megatextuella definitionen

Kärnan i denna definition är Brodericks begrepp *megatext*, ett internt referenssystem av begrepp, attribut och idéer som skapas i dialog med andra sf-verk. Det kan handla om såväl ren fiktion som tidsmaskiner, hyperrymd och självmedvetna datornät som vetenskapliga landvinningar som antingen först lanserats inom sf eller efter uppfinningen befasts som gemensam rekvisita inom genren (klonade människor, laservapen, bildtelefoner).

Science fiction är en form av skönlitteratur som kännetecknas av att de i berättelserna skildrade avvikelserna från författarens samtida värld (nova) institutionaliseras och blir en del av denna litteraturs kollektiva och ständigt föränderliga megatext – ett förråd av för genren specifika teman, motiv, uttrycksformer, rekvisita, miljöer och situationer vilka kommenteras och byggs på från en berättelse till en annan – vilket innebär att såväl läsare som författare delar en för science fiction gemensam förväntningshorisont, ett slags kontrakt som också medför att vissa berättelser som enligt den novologiska definitionen skulle tillhöra genren ändå faller utanför eftersom de av genrens läsare och författare inte uppfattas som delaktiga i denna genreinterna process.

Detta är heller inget nytt för oss som följer med i hur det resoneras runt sf, men det är en bra formulering av den verklighet som både gör att vi hasplar ur oss att "sf är vad jag tycker känns som sf" och inte tycker att framtidsskildringar eller dystopier skrivna av mainstreamförfattare är "riktig sf". För att något ska kännas som sf av en inbiten sf-läsare ska det vara skrivet inom sf-genrens tradition, vara en del av science fictions megatext.

Den paratextuella definitionen

Båda de ovanstående definitionerna tar avstamp i texterna i sig, men för en litteratursociolog är det också, som vi såg ovan, kritiskt hur texten betraktas av samhället. Vad betraktar förläggare, bibliotek och bokhandlare som science fiction? Määttä konstruerar för detta syfte en helt ny definition, som han kallar den paratextuella definitionen:

Science fiction är en form av skönlitteratur som utgör en egen marknadskategori på bokmarknaden, identifierbar dels genom på den enskilda publikationens omslag befintliga paratextuella genremarkörer såsom (1) genrebeteckningen science fiction eller förkortningen SF, (2) ett serienamn, en seriesymbol eller ett förlagsnamn som starkt förknippas med genren (t.ex. Ace Science Fiction, Delta science fiction, Planetböckerna eller Atom-böckerna), (3) ofta grälla illustrationer med uppenbar koppling till genrens megatext (t.ex. rymdraketer, främmande himlakroppar, robotar, utomjordingar och framtida stadsvyer), (4) en titel som i någon mån anknyter till genrens megatext (t.ex. The Stars My Destination, The Cosmic Puppets, Uppdrag i världsrymden, eller Marsiansk mardröm) och (5) ett författarnamn som för genrens läsare är omedelbart igenkännbart som ett namn på en sf-författare (t.ex. Isaac Asimov, Robert Heinlein, Arthur C. Clarke eller Philip K. Dick), dels genom att verken företrädesvis distribuerats i det populära kretsloppet och anses utgöra en form av populärlitteratur, med allt vad det innebär av sällsynta anmälningar i ansedda dagstidningar och litteraturtidningar, mycket sparsamma omnämnanden i litteraturhistoriska, icke-genrespecifika översiktsverk samt att de förses med särskilda avdelningar i bokhandeln och på bibliotek.

Med dessa tre definitioner griper sig Määttä verket an. Det kan noteras att den första definitionen, den novologiska, är betydligt bredare än de senare två. Exempelvis klassar den novologiska definitionen *Kallocain*, *Nineteen Eighty-Four* och *En levande själ* som sf, medan de senare två inte gör det. Därför introducerar Määttä begreppen *kärn-sf* respektive *perifer science fiction*, där han till kärn-sf räknar allt som enligt den paratextuella definitionen räknas som sf, och till perifer science fiction sådant som är sf enligt någon av eller båda de första två definitionerna men *inte* enligt den paratextuella definitionen. I klarspråk är sådant som publicerats som sf kärn-sf, medan sådant som känns som sf eller innehåller sf-element men *inte* publicerats som sf, är perifer science fiction.

Genrens intåg i Sverige

Määttä diskuterar i inledningen till kapitlet "Science fiction i Sverige före 1950" olika kandidater till benämningen första sf-liknande litteratur i Sverige och konstaterar att även om olika tidiga kandidater föreslagits (bl.a. hänvisar han till Ahrvids rön om tidskriftsbilagan *Relationes Curiosæ* 1682) så är det brukligt att anse att Lundin var först med *Oxygen och Aromasia* 1878. Vidare redogör han för den flora av sf-liknande romaner och tidskriftsföljetonger som skrevs och översattes under decennierna runt förra sekelskiftet men konstaterar med ett understatement att dessa "vanligen lyser med sin frånvaro i de svenska litteraturhistoriska översiktsverken, och att de insatser som hittills gjorts att finna tidiga sf-verk antagligen inte kan betraktas som avslutade". Också 40-talets JVM och den första debatten om hur "rent patologiska utläggningar om mystiska strålar, kufiska planeter och vidunderliga projektiler" tillåts "lägga beslag på de okritiska barnens fickpengar och binda ett intresse, som vore värt att inriktas på bättre och ädlare uppgifter" refereras.

På allvar – alltså på bred front – introducerades genren först på 1950-talet. I pressen skedde det av ett antal entusiaster – främst av dessa var bibliotekarien Roland Adlerberth – samt av etablerade journalister och litteraturkritiker (tongivande var här den finlandssvenske litteraturhistorikern E. N. Tigerstedt) och det var 15 förlag som tillsammans under åren 1952–1956 utgav ett 60-tal sf-titlar. Natur och Kultur var pionjerna med en serie romaner av H. G. Wells 1952–1954, och en ambitiös antologi 1953, redigerad av Tigerstedt. De tre övriga förlag som satsade stort på sf var Eklunds med en serie översättningar av moderna verk av bl.a. Wyndham, Heinlein, van Vogt och Clarke, Bonniers som framför allt satsade på inhemska författare som Gabriel Linde och Sture Lönnerstrand i sin serie Planetböckerna samt Lindqvists med de mer äventyrsbetonade Atomböckerna.

Redan tidigt utkristalliserades bland recensenterna några typiska förhållningssätt som Määttä renodlar i sju typer:

1. **Traditionalisten**, som finner hela genren undermålig eftersom den bryter mot traditionella kriterier för god litteratur
2. **Antikapitalisten**, som ser sf som osund amerikansk kulturimperialism
3. **Skeptikern**, som finner genren överdrivet kommersiell eller full av våld men lyfter fram enstaka bättre verk (ofta Bradbury)
4. **Nöjesläsaren**, som uppskattar fantasin, humorn och verklighetsflykten men ignorerar idéinnehållet
5. **Optimisten/idealisten**, som uppskattar idéinnehållet och anser att genren har enorm potential men ofta tycker författarna misslyckas med att utnyttja denna
6. **Sf-entusiasten**, som är positiv till genren och dess möjligheter, men ofta anser att andra verk än de som under 50-talet översätts är bättre
7. **Modernisten**, som sällan yttrar sig om genren som sådan men gärna lyfter fram enskilda verk som språkligt och formmässigt nydanande.

Av förlagen framhölls främst underhållningsaspekterna med sf och många tidningsannonser utpekade särskilt genren som en konkurrent till deckaren. Recensionerna divergerade kraftigt. Vissa höjde som sagt genren till skyarna, andra sablade ner den totalt, och det var bara en författare som bestod provet och allmänt hyllades som en stor konstnär i alla läger: Ray Bradbury. Rent allmänt fick de negativa recensionerna överhanden allteftersom vad 50-talet led. Jag tänker inte referera denna del av avhandlingen vidare, den är detaljerad och nyanserad, men är svår att sammanfatta på något meningsfullare sätt.

Av min anmälan kan man lätt få intrycket att de delar som behandlar definitioner av sf är lika omfattande eller mer omfattande än redogörelsen för hur genren mottogs vid lanseringen på 50-talet, men det beror bara på att den delen är lättare att referera; i själva verket upptar diskussionen om definitioner bara 20 sidor medan receptionsanalysen är fyra gånger så lång.

Fandom

Det framgår att fenomenet sf-fandom och dess framväxt kommer att behandlas utförligare i den kommande doktorsavhandlingen. I den här första delen nämns sf-fandomen som hastigast men består ingen närmare granskning. Jag ser fram emot att få läsa mer om detta.

Summering

Määttäs avhandling är engagerande och underhållande läsning för den som är intresserad av science fictions historia i Sverige. Määttä skriver ledigt och stilsäkert, även om han har en tendens att gardera sig med defensiva formuleringar – fast å andra sidan är det farligt att vara tvärsäker, det svider när någon med ett skadeglatt flin vederlägger ens favoritter.

Appendixen består av kronologier, rikligt kommenterade bibliografier samt en utförlig förteckning över recensioner. Källförteckningen är mastig, vilket är symtomatiskt för den grundlighet som präglar avhandlingen. Det märks att Määttä har lusläst dagspressens kultursidor från 50-talet, Svensk Bokkatalog och gått igenom hundratals Internet- och fysiska antikvariat i sin jakt efter science fiction, kärn- såväl som perifer, recensioner och debattartiklar att basera sin framställning på. *Raketsommar – Science fiction i Sverige 1951-1956* är en hörnsten i var sf-historikers bokhylla!

♣J

Recensioner

Complicity

Att sf-författaren Iain M Banks även skriver mainstream och publicerar den utan initialen M är förhoppningsvis inte obekant för fandom. Personligen tycker jag att *Crow Road* och *Espedair Street* är väl så bra som *Player of Games* och *Use of Weapons*; Banks är helt enkelt en bra författare, god stilist och duktig historieberättare. Dessutom skriver han löjligt snabbt, men det är en annan historia.

Den enda Banksbok som står i deckarsektionen av vår bokhylla är *Complicity*, en ganska ruskig berättelse om seriemord och komplotter, som ställer frågan huruvida det finns människor som förtjänar att dö. Boken filmades 1999 och vi köpte den på DVD härom året.

Det är en tämligen trogen filmatisering; Banks är förtjust i blod och äckel och det utnyttjade regissören Gavin Millar naturligtvis till fullo - jag vill inte påstå att filmen frossar i våld men inget lämnas åt den egna fantasin. Vad beträffar intrigen så är den synnerligen lämpad att filmatisera, vilket väl också är en anledning till att filmen håller sig så nära boken.

I korthet, och utan att gå in på detaljer som spolierar filmen, så handlar den om mord, många mord, och en ung man som inte tror att han har begått dem. De som mördas är mestadels OndaTM människor – droghandlare, vapensmugglare, sådana som fördärvar livet för andra människor och tjänar grova pengar på det. Har sådana människor samma rätt att leva som andra? Tja, låt oss säga att det finns olika åsikter om det. Frågan är dock mindre central i filmen än vad jag minns den som från boken.

Miljön är Skottland, men det är mindre naturporr i *Complicity* än i *Crow Road*, den andra Banksfilmatisering jag har sett. Så är *Complicity* betydligt kortare också, bara en och en halv timme, och det är många intrigelement som måste hinnas med. Jag tyckte ändå inte att filmen kändes jäktad, men det är svårt att bedöma när det gäller en intrig jag redan var förtrogen med.

Sammanfattningsvis är *Complicity* en riktigt bra film, både som filmatisering av romanen och i sin egen rätt som film. Rollbesättningen är bra utan att vara märkvärdig; det enda jag kanske skulle kunnat önska mig vore något färre närbilder på stympade kroppar och förkolnade människorester. Men det är ändå inte så mycket av den varan att jag skulle tveka att rekommendera filmen. ♣L

10th Kingdom

Flera av mina vänner och bekanta hade lovsjungit *10th Kingdom*, en TV-serie från 2000 som jag inte tror har visats på svensk TV. När vi var på Finncon hittade jag serien på DVD och köpte den glatt till Johans förvåning, för han hade aldrig hört talas om den och att köpa en film som tar upp 3 DVD-skivor och kostar därefter är inget jag normalt gör. Icke desto mindre köpte vi den, och såg sedan serien under vintern.

Premissen i filmen är att sagolandet 9 Kingdoms, en federation av kungadömen under en stor-konung, skakas av krig och hotas av onskans återkomst i form av Snövits styvmors arvtagerska. Snövit själv har varit död i ett par hundra år, men minnet av henne lever, inte minst i namnet på Snow White Memorial Prison där de nio kungadömenas tyngst belastade brottslingar skakar galler. In i denna värld, som var skådeplatsen för de flesta av Bröderna Grimms sagor, kommer en man och hans dotter insnubblade genom en magisk spegel (jo, för den onda styvmodern hade ju spegelkomplex, och en hel del av hennes magiska speglar finns kvar runt om i kungadömena). De ledsagas av en pilsk varulv och en förtrollad golden retriever, som egentligen är den rätte arvtagaren till kronan.

Jag hade förväntat mig en ganska lättviktig komediliknande serie, besläktad med filmer som *Shrek* (som ju också driver med de klassiska sagorna), men där bedrog jag mig skändligen. *10th Kingdom* är väldigt mycket en vuxenfilm, inte bara för att den innehåller en vuxen, icke-sockersöt romans och därjämte ganska mycket våld, utan för att det mesta av humorn är rätt avancerad och definitivt inte barnlig. Skrämmande är den också. Rutger Hauer spelar en extremt obehaglig jägare, och Ed O'Neills trollkung ser visserligen grotesk ut men är riktigt otrevlig att råka ut för.

Huvudpersonerna, spelade av Kimberley Williams, John Larroquette, Scott Cohen och Dianne West, är utmärkta; Cohens varulv kändes extremt överdriven till en början men helt rätt efter ett tag. Ann-Margret har en liten roll och Warwick Davis spelar en underbart ful och osympatisk dvärg. Rollistan är gigantisk, och mest slogs vi väl av att alla sympatiska personer, de man gissningsvis skulle tycka bäst om, spelades av amerikanska skådespelare. Inte så märkligt kanske, men ganska lustigt.

Serien är nästan sju timmar lång (417 minuter) och innehåller i stort sett varenda känt stämningsslag. Bitvis är den hysteriskt rolig, till exempel när den stora herdinnetävlingen avgörs; vissa scener är som sagt riktigt otäcka, och så är det krig, och det är aldrig vackert. Vissa scener känns kanske lite långdragna, och vid ett par tillfällen känns det som att man riktar sig uteslutande till en amerikansk publik, men det förhindrar inte att serien är riktigt, riktigt sevärd. ♣L

Die 13 1/2 Leben des Käpt'n Blaubär

En halvbiografi över en sjöfarande björn, med talrika illustrationer och utdrag ur Encyclopedi över underverk, livsformer och andra fenomen i Zamonien och dess omgivningar av professor Abdullah Näktergal

En blåbjörn har 27 liv. Det här en redogörelse för hälften av dem (för en björn behöver hålla några saker hemliga för att framstå som attraktiv och mystisk). Den utspelar sig i förr i tiden. ("Folk frågar mig ofta hur det var förr i tiden. Mitt svar: Förr i tiden fanns det mer av allt.") Den här berättelsen redogör för "mer av allt".

Tänk dig Mumintrollet på amfetamin som huvudperson i en blandning av Tusen och en natt och Baron Münchhausen, skriven av Terry Pretchett så får du en aning om hur den här boken av Walter Moers är. Blåbjörns första liv börjar med att han, liten som en valnöt, hittas guppande i havet av dvärgpiraterna. ("Dvärgpiraterna var Zamoniska havets härskare, fast ingen visste det eftersom de var för små för att märkas.")

På grund av sin småvuxenhet lyckas de aldrig erövra något byte, utan far mest omkring i hyper-snabba miniatyskepp och lever på sjögräs och plankton, och kompenserar för sin ofarlighet med storskrävel och råa eder. Blåbjörn växer emellertid ur sitt sällskap efter något år och blir strandsatt på en öde ö för att piraterna inte längre orkar jaga ihop mat åt honom. Där börjar hans andra liv, hos gastarna på Gastarnas ö. Och så fortsätter boken vidare, genom Zamoniens kuster och inland, Stora skogen, Sötsaksöknen (som består av prekambrisk kalksten, fornzamoniskt lavamjöl och förhistoriskt socker med ett termiskt värde av 55 Mcal per kubikmeter) fram till staden Atlantis, som förr i tiden ännu inte hade sjunkit i havet.

I Dysterbergen hamnar han som lärjunge till den ryktbare professor Abdullah Näktergal, Zamoniens störste tänkare och uppfinnare, mannen med sju hjärnor. Han driver Nattliga akademien (eftersom han, in likhet med andra nocturnomater tänker bäst i kolmörker) och är författaren till *Encyclopedi över underverk, livsformer och andra fenomen i Zamonien och dess omgivning*, standardverket om Zamonien. Uppslagsord ur professor Näktergals *Encyclopedi* är generöst utströdda romanen igenom och är ofta läsarens enda ledtråd till vad fan det är som händer.

Die 13 1/2 Leben des Käpt'n Blaubär (fast jag min mes läste naturligtvis den engelska översättningen – *The 13 1/2 Lives of Captain Bluebear*) är en pikaresk i halsbrytande tempo, riktad till kräsna barn i alla åldrar (det var en av de saker jag försökte lista ut efter att ha läst den, om den är en vuxenbok eller en barnbok, men jag misslyckades) full med komplett vansinniga genialiska infall. Den engelska översättningen är alldeles utmärkt.

Walter Moers, född 1957, är verksam som konstnär, författare, serietecknare och manusförfattare. Hans mest kända verk i hemlandet är serien *Das kleine Arschloch*, som har översatts till flera språk och även filmatiserats. Han undviker fotografer och ger inga intervjuer, utan föredrar att låta sin konst tala för sig. Han har själv illustrerat boken med teckningar som passar texten som handen i handsken. Han har framför allt gett ut seriealbum; när *Die 13 1/2 Leben des Käpt'n Blaubär* kom 1999 var den hans första roman. Sedan dess har han gett ut ytterligare tre romaner, varav en finns tillgänglig på engelska – *A Wild Ride Through the Night* (ty. *Wilde Reise durch die Nacht*). Så vitt jag vet är de ännu inte översatta till svenska, vilket är synd och skam. ♣J

Notiser och annat

Svålhålet

Science fiction kanske står inför något slags renässans i Sverige i alla fall. Eller så är det som andra säger, att genren numera har smultit samman med den allmänna litteraturfåran till den milda grad att den knappt längre går att urskilja. I vilket fall träder Mikael Niemi ur ghettogarderoben i höst. (Hmm, det var ett fint ord. Inga träffar på det med Google, men tyvärr får man några träffar på "ghetto closet" så jag kanske ska lägga band på impulsen att tillskriva PRV.)

Vid mottagandet av Kari Marklunds stipendium den 19 mars i år berättade Niemi för de närvarande om sin nya bok, en novellsamling som inte utspelar sig i Tornedalen, utan i Svålhålet.

– Svålhålet är en plats i rymden, mer kan jag inte säga. Den har i alla fall ingenting med Norrbotten att göra. Den är planerad att komma ut i samband med filmpremiären av *Populärmusik från Vittula*, alltså någon gång i augusti i år.

Rymdtema, det låter lite som Douglas Adams berömda bok *Lifarens guide till galaxen*? anmärker Norrländska socialdemokratens reporter.

– Ja, inte helt fel. Jag är väldigt intresserad av science fiction. Läser mycket Ray Bradbury och Douglas Adams.

Så: En sf-novellsamling av författaren till *Populärmusik från Vittula*. Det ska bli intressant att se. Av någon anledning ser jag en blandning av Stanislaw Lem och Ray Bradbury framför mig, med en nypa Lars Gustafsson. ♣J

SF-forum

På SF-Bokhandeln kan man köpa den för 30 kr. Jag blir glad av att se den! Rosa framsida, sadelhäftad. Framsidan full av löften om intressanta artiklar och recensioner.

Ännu gladare blir jag av att titta inuti. Karin Lundwall sköter redaktörskapet exemplariskt och har dragit ihop texter av ett antal olika personer. Det är inte minst kul att se att personer som annars sällan syns i fanzines här har kommit i tryck, som Carolina och Carl-Michael. John-Henri är ju inte heller så där överdrivet fanzineaktiv just nu. Jag har saknat fanzinen av Karin och Lisa, och gillar att se att de inte har tappat stinget. Det är en bra blandning, och de mindre starka texterna vägs upp av det material som är riktigt intressant och välskrivet.

Det är nästan så att jag funderar på att gå med i SFSF bara för att få medlemstidningen, om den nu fortsätter på det här viset. ♣Åka

Insänt

Igår hade SFF årsmöte i Uppsala och här sitter jag i Karlstad. Varför var jag i Uppsala förra helgen och inte denna?! Men jag har ju sff-sändningen.

Överväldigad av den senaste sff-sändningen där det inte bara låg ett fanzine i det ena kuvertet utan också ett i det andra, började jag bläddra i både SFF-Bulletinen 140 och Folk och fans i landet Annien 14. Att följa med i berättelsen om hur isvidderna på Antarktis bemästras eller åtminstone uthärdas genom den amerikanska basen vid jordklotets sydspets (figurativt, ni vet) var hisnande och kunde föra ens tankar till sf-böcker man läste som ung. Intressant också att se hur amerikaniserad hela världen är. Oavsett om det är sonder på Mars eller baser vid Sydpolen, så är de amerikanska. Var inte Amundsen först till sydpolen?

Och så har PC Jørgensen redigerat gamla svenska SFF-bullen. Och det gör han ju bra (även om det är en massa streck över ö:na). Och gamla ärerörige Ahrvid har knackat ihop en fannisk bagatell. Som så många gånger förr. Och det är då man inser hur totalt i avsaknad Sverifandom är av mål och mening. Ända sedan Tony "Eriksson" snärjde in fandom i cykelslangar har man suttit där utan några storslagna visioner.

Den udda blandning som den senaste sff-sändningen bjöd på inspirera mig dock till att se konturerna av ett sant fanniskt projekt som borde kunna ena hela Sverifandom till en gemensam strävan efter ett högre mål. Medan den lilla europeiska SMART-sonden puttrar mot månen borde fandom göra sig redo för betydligt djärvare mål: om både Jørgensen och Sydpolen kan få fritt utrymme i våra fanzines, så borde Sverifandom genast börjat verka för att nå ett av de högsta målen en sf-fan kan tänka sig, nämligen att sätta en norsk fana på månens sydpol!

AMUNDSEN-PROJEKTET bör genomsyra all fannisk verksamhet i Sverige till dess målet är uppnått. Därefter är det bara att utöka projektet för att inte förlora visionsförmågan: en norsk flagga på Mars' sydpol, sedan en på Venus, etc.

Högaktningsfullt,

John Sören Pettersson
Dormerande redaktör
Encyclopedia Galactica

Alla planeterna på én och samma gång

Sista veckan i mars kunde man vid gynnsamt väder se alla planeterna som syns med blotta ögat på himlen samtidigt, strax efter skymningen. Det inspirerade Ahrvid Engholms vän Comet-Johan Bensin jr till ett lyriskt utbrott på Sverifandomlistan, som jag genast bad att få återtrycka här till båtнад för dem som inte läser denna lista. Melodin är av Per Gessle.

Jag borde ha förstått när jag försökte hålla upp
och snubblade omkull utan att där fanns ett gupp
att flaskan är slut; jag ser allt i flimmer

*Och här kommer alla planeterna på én och samma gång
Och här kommer alla planeterna på én och samma gång*

Jag vackla' in på krogen när mitt barskåp var tömt
och fick låna flera hundra då jag plånkade hade glömt
Nu faller jag från stolen och ser allt i dimmer

*Och här kommer alla planeterna på én och samma gång
Och här kommer alla planeterna på én och samma gång*

Jag sitter kvar på muggen och undrar hur jag mår
Städarn mumlar nå't som jag glömt från igår
Var är jag kan man undra när personalen går
Men ni borde sett stjärnornas underbara spår!

Jag skall bygga ett rymdskepp och flyga upp mot skyn
Jag skall försöka att förtränga doften av whisk-yn
Jag skall fara genom rymden i stjärnornas skimmer

*Och här kommer alla planeterna på én och samma gång
Och här kommer alla planeterna på én och samma gång*

Jag sitter kvar på muggen och undrar hur jag mår
Städarn mumlar nå't som jag glömt från igår
Men det är inte slut, jag har ju slagit min drill
Öppna genast baren, för jag skall ha en till!

*Och här kommer alla planeterna på én och samma gång
Och här kommer alla planeterna på én och samma gång*

♣Comet-Johan Bensin jr

Sagan om pojken och den magiska kråkan - en fannisk fabel

Detta skulle ha varit ett bidrag till fanzinet "En hyllning till Johan". På sitt sätt är det nog lika bra att jag inte blev färdig med det i tid, för den första versionen var ganska intern och även om Johan eventuellt skulle ha gillat den så är nog denna saga mer allmänt hållen.

Det var en gång en pojke som var ute och gick i en stor skog. Det var alldeles tyst omkring honom, inga fåglar sjöng och ingen vind rörde sig i träden. Pojken märkte inte det till att börja med, för han gick och funderade. Han mindes inte riktigt hur länge han hade varit i skogen, eller hur han hade kommit dit. Faktiskt mindes han ingenting alls förutom denna skog, inte ens vem han var eller varifrån han kom.

Dethär var prekärt, sa han sig. Jag måste ha varit någon annan stans, för skogen känns inte alls som om jag bor här. Och jag måste vara någon för annars skulle jag inte undra vem jag är. Jag vet tillräckligt mycket för att veta det, i varje fall.

Han satte sig ner på en lagom stubbe för att tänka efter. Men hans tankar hade trasslat in sig så mycket i "Vad kan jag veta om jag inte vet något alls?" och "Hur vet jag vad jag borde veta?" att han blev alldeles förvirrad. Vad när? Vem hur? sa han högt. Det lät bra, som om det var hämtat ur en bok, men gav honom inga svar. Han bestämde sig för att inte undra alls, utan bara se vad som skulle hända.

Nu hörde han tystnaden. Han reste sig och såg sig omkring. Faktiskt var det en väldigt tyst skog. Fanns det inget levande alls här? Han tänkte på levande varelser han kände till, harar, ugglor och dvärgvesslor, och blev mer och mer övertygad om att han faktiskt inte alls hörde hemma i denna tomma skog. Skulle han fortsätta gå i samma riktning eller gå tillbaka? Tveksamt började han gå i den riktning han kommit från. Kanske fanns svaret där.

Stigen var jämn och vältrampad. Några knöliga rötter stack upp här och var, men de var poletrade som av många fötter och lätta att kliva över. Efter en stund började pojken likväl känna sig trött. När allt kom omkring hade han ju inte bråttom någonstans, så han satte sig ner igen i mossan och slöt ögonen.

Han vaknade av att någon knackade honom på axeln. När han tittade upp såg han en jättelik kråka som satt på marken och tittade uppmärksam på honom. Pojken tänkte på kråkor som hackar ut ögonen på lik, men kom sig ändå inte för att bli skrämmd. När allt kom omkring var det väldigt mycket trevligare att se en levande varelse än bara träd och mossor. Så de satt och tittade på varandra en stund, pojken och kråkan, tills den senare flaxade till och sa med skrovlig röst: Är du stum också, förutom att du har tappat minnet?

Oj, sa pojken förvirrat. Kan du prata? Jag menar, du kan prata!

Du också, tydligen, sa kråkan. Jag ska inte fråga vad du gör här, för det lär du inte veta, men hur har du tänkt ta dig härifrån?

Vänta, sa pojken. Vem är du? Och hur vet du att jag har tappat minnet?

Jag är en förtrollad kråka, jag. Och alla som kommer hit har tappat minnet. Det har med själva skogen att göra, men jag vet inte om de kommer hit därför att de har glömt allt eller om de glömmar när de är här.

Pojken kände sig lite bättre till mods. Han var inte den första som hade hamnat här och tydligen fanns det ett sätt att komma härifrån. Jag tänkte gå tillbaka därifrån jag kom, sa han. Där kanske jag kan återvända till... ja, återvända, alltså.

Hm, sa kråkan hest. Du vet var i skogen du kom från?

Nej, men jag vet att jag kom från det hållet. Pojken pekade. Sedan tystnade han och såg förvirrad ut: Nej, ändrade han sig, det vet jag inte alls. Skogen såg annorlunda ut nyss.

Du behöver en kråka, avgjorde kråkan. Vad heter du?

Ooo, sa pojken bestämt.

Detdär hittade du just på, anmärkte kråkan, men det gör inget. Jag ska kalla dig Ooohan, för när du satt och sov tänkte jag "Det är han!". Ska vi gå?

Pojken rynkade ögonbrynen. Vad menar du med "det är han!"? Känner du igen mig?

Bekymra dig inte, sa kråkan. Jag har kråktankar som jag inte kan begära att du ska kunna begripa.

Pojken kände sig inte så smickrad av det svaret, men när han försökte pressa kråkan kraxade den och svarade inte, och till slut tänkte han att det väl finge visa sig så småningom.

Och så gick pojken Ooohan och hans kråka ut i skogen. Pojken gick och kråkan hoppade vid hans sida, synbarligen utan problem att hålla samma takt. Ooohan försökte fråga ut kråkan om andra människor den hade sett i skogen, och var skogen fanns, och hur man tog sig därifrån, och hur kråkan visste åt vilket håll de skulle gå, men allt han fick var vaga svar.

Hur kommer det sig att du bor här, kråka? frågade han till sist. Det verkar inte finnas några andra djur här.

Nej, sa kråkan. Det finns det inte.

Det blev tyst igen. Ooohan bestämde sig för att inte fråga mer.

När de hade gått en ganska lång stund öppnade sig marken framför dem till ett stup. Ett tiotal meter framför dem fortsatte skogen, men däremellan låg en djup ravin. Kråkan flaxade över till andra sidan och ropade på pojken att komma efter.

Hur? skrek Ooohan. Jag kan inte flyga!

Det vet jag väl, sa kråkan lugnt. Kom över hit bara. Utan kråka kommer du ingenstans, och jag är på den här sidan.

Ooohan muttrade för sig själv och såg sig omkring. Ja, kanske han kunde ta sig över med hjälp av det där trädet.... Han kravlade sig upp i en ek med grenar som hängde ut över stupet. Usch, det var långt ner till ravinens botten. Halvblundande kröp han ut på en gren. Snart började den svikta under honom; han slöt ögonen, klamrade sig fast och insåg att han inte skulle komma hela vägen. Men när han såg upp för att se hur långt han hade kvar stod kråkan alldeles under honom, och ekens gren sträckte sig hela vägen över till andra sidan. Utan att tänka efter vältrade han sig ner på marken. Kråkan hoppade genast vidare. Följ efter! kraxade den.

Ooohan kravlade sig upp och sprang efter. Vänta! Hur gick det där till?

Kråkan svarade inte först. Sedan sa den: Skogen vet vad du behöver ibland. Det går inte att förklara. När du har bott här i nittio år kommer du att förstå.

Det vill jag inte! sa pojken förfärat.

Antagligen slipper du. Om man vill härifrån brukar det gå bra.

Nu började marken höja sig, och pojken och hans kråka kom upp på en kulle utan några träd.

Här måste vi ner under jorden, sa kråkan. Den satt på marken och såg på Ooohan.

Ner under jorden?

Ja. Och denna gång måste du gå först. Kråkor är inga underjordsdjur.

Ooohan stirrade på kråkan. Sedan såg han sig omkring. Marken var slät och obruten, och täckt av gräs. Varför kan vi inte bara gå ner från kullen? frågade han.

Kråkan svarade inte, den hade hittat en kvist i gräset som den lekte med. Ooohan suckade och satte sig på huk. Han petade lite på marken. Den var hård. Han pressade handflatan mot den i en cirkel runt där han satt. Marken gav inte efter. Irriterat plockade han upp en knytnävsstor sten för att kasta iväg den, helst på kråkan som bara satt där utan att hjälpa till.

Men när han lyfte stenen sänkte sig marken han satt på, snabbare än en hiss. Ett ögonblick befann sig Ooohan i fritt fall innan han landade på gräset igen, ett par meter längre ner än han varit nyss. Kråkan singlade oberört ned efter honom.

Oj, sa pojken. Det måste ha funnits en mekanism i stenen som sänkte marken med.... en hävstängseffekt, kanske?

Kråkan såg outgrundligt belåten ut i det svaga ljuset. Låt oss gå, sa den. De gick tre steg genom en ganska bred gång, och plötsligt stod de bredvid kullen.

Vaf... sa Ooohan hetsigt. Vad var det för mening med det där??

Om nittio år i skogen förstår du det, sa kråkan.

Åh. Nej, det är okay, jag behöver inte förstå, sa pojken snabbt. Men det ska jag säga dig, tillade han och sprang fram så han spärrade kråkans väg, att jag går inte genom eld!

Eld? Brrrr, sa kråkan, och ett ögonblick glömde pojken bort vad de pratade om, för han hade aldrig hört en kråka säga "brrrr" förut och undrade hur det gick till, och om kråkan i själva verket hade läppar innanför näbben.

Du lyssnar inte! kraxade kråkan anklagande. Jag sa: Varför skulle du gå genom eld?

Jag vet minsann hur sagor fungerar, sa Ooohan. Man går genom luften och jorden, och sedan kommer elden. Eller vattnet. Och sedan förvandlas du till en underskön ung kvinna. Så skulle jag ha skrivit sagan!

Marken, kullen och skogen runt omkring pojken och kråkan började plötsligt bubbla och upplösas. Inifrån den uppsprickande marken kom ett ljussken så starkt att Ooohan slöt ögonen.

När han öppnade dem igen var allt förändrat. Skogen var borta, ersatt av en stor åker. Det regnade och var gråkallt. Johan såg sig omkring. Där den stora kråkan hade suttit stod en...

...stor grann papegoja. Äsch, sa Johan. Om jag hade skrivit den här sagan skulle det ha varit en underskön kvinna.

Du sa det, anmärkte papegojan. Men nu var det inte du som skrev sagan, och alltså behövde du inte genomgå tre provningar. Och jag blev ingen brud. Beklagar.

Ja, ja, sa Johan resignerat. Strunta i det, och tala om för mig vad det egentligen var som hände? Vad var skogen för ställe? Hur kom jag hit?

Skogen kallas "Mondän", sa papegojan. Varför man hamnar där vet jag inte, jag är bara en stackars kråka, om än förtrollad. Men det är få som tar sig därifrån så snabbt som du gjorde.

Jaså?

Jovisst! Du lärde dig saker snabbt. Innan du träffade mig undrade du över om saker var som de verkade vara eller om de kunde vara annorlunda. När du gick över klyftan lärde du dig att acceptera att verkligheten ibland är annorlunda än man tror. När du sjönk ned genom jorden kände du dig tvungen att hitta på en teknologisk förklaring, och sedan stod du där och undrade över den fysiska verklighetens beskaffenhet och var så uppfylld av dina egna idéer att du inte lyssnade på mig. När du sedan började orera om hur du skulle ha skrivit den här berättelsen så kunde du inte längre vara kvar i Mondän, ty där accepterar man den berättelse man är med i.

Ahhhhh, sa Johan. Han stod en stund och tänkte efter. Men varför blev du en papegoja?

Kära du, sa papegojan lätt förebrående. Det vet väl alla att kråkor inte kan prata! ♣L

Medlemsmatrikel

Medlemmar i bokstavsordning (efter efternamn). Siffran inom parentes anger till vilken sändning medlemskapet varar.

Jan Olof Alroth, Åsgärdevägen 42 2tr, 121 31 Enskededalen (**141 – förnya nu!**)
Erik Andersson, Gräskärsv. 3412, 441 60 Alingsås (142)
Nicklas Andersson, Ramsta Svista, 755 91 Uppsala (145)
Robert Andersson, Prästgårdsvägen 13 5tr, 151 61 Södertälje (146) (**ny medlem!**)
E Wrååk Andreasson, Slättergränd 24, 183 57 Täby (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Martin Andreasson, Jungfrudansen 24, 171 56 Solna (143)
Johan och Linnéa Anglemark, Lingonvägen 10, 743 40 Storvreta (143)
Anders Bellis, Vanadisvägen 17, 113 46 Stockholm (143)
Ulf Bennetter, Hildingavägen 13, 182 62 Djursholm (144)
Johannes H. Berg, Tuengen Allé 10, 0374 Oslo, Norge (142)
Sven Berggren, Lundenvägen 5, 430 10 Tvååker (142)
Per Bergstedth, Rutger Fuchsgatan 7B, 116 67 Stockholm (144)
Joachim Björk, Rögårdsg. 9, 761 30 Norrtälje (144)
George Bobjörk, Karpgratan 8 2tr, 133 41 Saltsjöbaden (145)
Leif Carlsson, Lövlundsvägen 25 B, 149 30 Nynäshamn (145)
Tomas Cronholm, Rösjötorpsvägen 3, 192 51 Sollentuna (142)
Henning Croona, Brunbärsvägen 6 2tr, 114 21 Stockholm (146)
Anna Davour, Studentv 36 L52, 752 34 Uppsala (142) **ordförande**
Jessica Elgenstierna, Otto Myrbergs väg 41, 752 31 Uppsala (145)
Herman Ellingsen, Heimdalsgt 36, N-0578 Oslo, Norge (145)
Marie Engfors, Sernanders väg 1:240, 752 61 Uppsala (144)
Ahrvid Engholm, Renstiernas gata 29, 116 31 Stockholm (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Erik Fornander, Mantalsv. 27, 187 45 Täby (145)
Johan Frick, c/o Quentzer, S:t Paulig 36 B, 416 60 Göteborg (146)
Carolina Gómez Lagerlöf, Karlbergsv. 37B, 113 62 Stockholm (145)
Lars Hellquist, Nilssonsberg 3, 411 43 Göteborg (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
John-Henri Holmberg, Box 94, 260 40 Viken (145)
Sven Holmström, Rydsv. 262 B 25, 584 34 Linköping (145)
Anders Hultman, Heleneborgsg. 25A 1tr, 117 31 Stockholm (144)
Bengt Johansson, Kastellgatan 14, 413 07 Göteborg (142)
Mikael Jolkkonen, Ringgatan 19E, 752 17 Uppsala (146)
Joacim Jonsson, Djäknegatan 59, vån 3, 754 25 Uppsala (142)
Tommy Jonsson, Aspgården 57, 424 39 Angered (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Oskar Jönsson, Kolmårdsgatan 39, 602 23 Norrköping (145)
P C Jørgensen, Kirkeåsveien 5B, N-1178 Oslo, Norge (144)
Lars-Arne Karlsson, Ekås Gällared, 310 60 Ullared (143)
Magnus Karlsson, Carlavägen 28, 633 51 Eskilstuna (144)
Martin Kristenson, Stockholmsvägen 27, 122 62 Enskede (146) (**nygammal medlem!**)
Nicolas Krizan, Stockvägen 27, 541 62 Skövde (142)
Seppo Laine, Ulvsätersvägen 16 bv, 806 34 Gävle (152)
Tuomo Lahdenkauppi, Burströmsvägen 38, 974 33 Luleå (146)
Christer Landergren, Plåtslagarvägen 14, 168 31 Bromma (143)
Henry Linder, Teaterallén 24, 903 64 Umeå (142)
Mats D. Linder, Gustav Adolfs väg 17B, 761 40 Norrtälje (145)
Björn Lindström, Ramsta Svista, 755 91 Uppsala (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Daniel Luna, Levertinsgatan 23, 754 30 Uppsala (145)
Fredrik Lund, Laxgatan 16 5 tr, 133 43 Saltsjöbaden (144)

Karin Lundwall, Knypplerskev 40, 168 38 Bromma (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Karl-Johan Norén o Therese Wikström, Narviksgatan 11 4tr, 164 33 Husby (**141 – förnya!**)
Lars Olsson, Igeldammsv 6 bv, 112 49 Stockholm (142)
Michael Pargman, Århusgatan 139, 164 45 Kista (146)
Hans Persson, Domaregatan 8, 586 36 Linköping (145)
Tommy Persson, Rydsvägen 180A, 584 32 Linköping (147)
Jörgen Peterzén, Bäckbornas väg 15 1tr, 168 60 Bromma (146) (**ny medlem!**)
John Sören Pettersson, Gyleniusgatan 17, 654 55 Karlstad (144)
Brita Planck, Gunnar Wennerbergsg. 15, 532 32 Skara (144)
Anders Püschel, Dammfrivägen 63A, 217 63 Malmö (144)
Marcel Quarfood, Järingegränd 9, 163 63 Spånga (145)
Annelie Rosander, Svedbergsgatan 6G, 913 31 Holmsund (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
SAAM, c/o Eva Norman, Sibeliusgången 44 1tr, 164 63 Spånga (144)
Molle och Roger Sjölander, Kristinehamnsv 11, 680 71 Björneborg (148)
Ylva Spångberg, Disponentgatan 3, 112 62 Stockholm (147)
Jesper Stage, Sandaparken 5, 903 44 Umeå (145)
Bo Stenfors, Gudmundsvägen 5B, 182 69 Djursholm (151)
Lars-Olov Strandberg, Humbleg. 28B, 172 39 Sundbyberg (142)
Bjørn Tore Sund, Furulien 45, 5101 Eidsvågneset, Norge (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Mårten Svantesson, Studentbacken 25/004, 115 57 Stockholm (144)
Sten Thaning, Luthagsplanaden 12B, 752 25 Uppsala (144)
Lennart Uhlin, Trollesundsv 121 nb, 124 57 Bandhagen (142)
Janne Wallenius, Pallasgatan 26, 195 56 Märsta (146)
Samuel Wennemyr, Jularbo 44, 775 95 Krylbo (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Magnus Westerlund, Kaskögatan 24, 164 76 Kista (145)
Britt-Louise Viklund, Nygatan 128, 602 31 Norrköping (**141 – förnya medlemskapet nu!**)
Tomas Wikström, Helikoptergränd 49, 961 43 Boden (143)
Staffan Vilcans, Skäftingebacken 5 1tr, 163 57 Spånga (143)
Jonas Willén, Ringvägen 66 2 tr, 137 31 Västerhaninge (144)
Tomas Winbladh, Källparksg 8C 3tr, 754 32 Uppsala (145)
Leif Östelind, Stenbyvägen 25H, 645 50 Strängnäs (142)

Vid skampålen

Anders Wahlbom, Alhagsv 64 3 tr, 145 59 Norsborg (140)

Summa 78 betalande medlemmar.

Fanzines till SFF-sändning 142 skickas i 90 exemplar till ordförande Anna Davour, Studentv 36 L52, 752 34 Uppsala. De ska vara henne tillhanda senast **tisdagen den 25 maj**. SFF-bulletin 142 lagas av Anders Bellis, vår man i Hellas.

Om detta är din sista sändning förnyar du ditt medlemskap i SFF genom att betala 125 kronor (150 kr om du bor utanför Sverige) till föreningen, som har postgirokonto 435 54 28-6. Då får du 6 fanzinesändningar till och möjlighet att få hur många fanzines du vill distribuerade gratis till föreningens medlemmar. Hur kul som helst!

Protokoll vid SFF:s årsmöte 2004, den 27 mars, Studentvägen 36, Uppsala.

Närvarande: Nicklas Andersson, Marie Engfors, Anna Davour, Tomas Winbladh, Karl-Johan Norén, Janne Wallenius (från punkt 14c), Sten Thaniig (från punkt 7)

1. Anna Davour öppnade mötet
2. Marie Engfors valdes till mötesordförande
3. Karl-Johan Norén valdes till mötessekreterare
4. Nicklas Andersson och Tomas Winbladh valdes till justerare
5. Mötet befanns vara behörigt utlyst.
6. Dagordningen godkändes, men beslutades att hålla punkt 15 innan ~~XX~~ punkt 7.
15. Motion från Ylva Spångberg om introduktionserbjudanden: Anses besvarad genom att ordföranden får använda föreningens medel till att skicka ut äldre baknummer till intresserade personer.

Motion från Tomas Winbladh om att inte skicka ut påminnelse-sändningar: Anses besvarad genom att sista sändningen och påminnelse-sändningen märks upp tydligt på kuvertet.
7. Anna
Motion från Michael Pargman om undersökning varför medlemmar lämnar föreningen: Bifalles, och delegeras till Anna Davour. Resultatet ska redovisas i SFF-bulletin 144.
7. Anna Davour redovisade föreningens verksamhet 2003 muntligt. Totalt skickades det ut 5 sändningar. Särskilda packningsmöten har hållits i samband med sändningarna.

Den ekonomiska redovisningen 2002 föredrogs. Balansräkningen korrigerades ner med 9 öre (skrivfel från kassören i redovisningen).

Den ekonomiska redovisningen 2003 föredrogs.

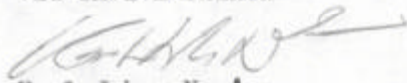
Janne Wallenius reserverade sig mot den muntliga verksamhetsberättelsen.
8. Revisorerna föredrogs berättelserna om revisionen år 2002 och 2003, och rekommenderade att styrelsen 2002 och 2003 beviljas ansvarsfrihet.
9. Styrelsen 2002 och 2003 beviljades ansvarsfrihet.
10. Till styrelse valdes Anna Davour (ordförande), Karl-Johan Norén (kassör), Anders Bellis (övrig ledamot), Nicklas Andersson (paparazzi) och PC Jørgensen (utrikeskorrespondent). Till firmatecknare valdes Anna Davour och Karl-Johan Norén, att teckna firman var för sig.
11. Marie Engfors valdes till valberedning.
12. Till revisorer valdes Johan Anglemark och Janne Wallenius.
13. Beslutades att föreningen ska delta i Small Press Expo den 3-4 april. Beslutades att föreningen ska ordna en vävside. Karl-Johan ansvarar för utveckling. Avstämning i samband med Confuse. Ska vara klart till Swecon, 20-22 augusti. Mål att få ut sex sändningar under 2004. Föreningen ska arrangera fanzineverkstad under Swecon. Till ansvariga för SFF-pollen valdes Karl-Johan Norén och Ylva Spångberg.

14. Ekonomin diskuterades. Beslutades att medlemsavgiften ska vara oförändrat 125 kronor. Vid stora överskott ska årsmötet besluta om extrasändningar till samtliga medlemmar. Avslog Ahrvids förslag om 85 kronor som medlemsavgift. Besluten var enhälliga. Sten lider.

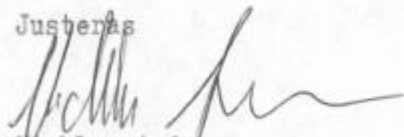
15. Beslutades att föreningen ska bekosta lugnande medel till Åka för 25 kronor.

16. Mötet avslutades.

Vid skrivmaskinen

Karl-Johan Norén

Justeras

Micklas Andersson

Justeras

Tomas Winbladh